

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
Wettelijk Depot
B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
P409301

maandelijks clubtijdschrift

191

september 2022

verantwoordelijke uitgever
Kapittelbossen 9 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris - penningm. - redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebepalingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	bibliothecaris - webmaster - archivaris 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be

Numismatica Herentals

rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 - GEBABEBB
lidgeld-2022 14 €	lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (20 € voor EGMP-leden in het buitenland)
10 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals = enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (12 € voor EGMP-leden in het buitenland)
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis	voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid
50% korting	op het lidgeld, voor houders van een vrijetijdspas
aangesloten bij	Europees Genootschap Munt- en Penningkunde
website	www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit op 2e zondag van de maand, zaal St-Antonius, 8.30-12u

zondag 11 september 2022   9 okt - 13 nov - 11 dec / 8 jan 2023

De **cover** toont het motief voor een 2e Franse 2-euroherdenkingsuitgifte 2022: de Olympische Zomerspelen van Parijs in 2024. Op de beeldzijde toont een stilistische figuur een kenmerkende Olympische discipline: het discuswerpen. Het silhouet versmelt als het ware met het iconisch Parijse overwinningsmonument, Arc de Triomphe. Binnenin zijn de contouren van een atletiekpiste te zien en het monogram RF (République Française), rechts het logo van de Parijse Zomerspelen 2024. Onderaan staat het jaartal 2022 en het muntteken. Ontwerper van dienst is Joaquin Jimenez. De munt verschijnt in de maand september 2022 met een oplage van 260.000 ex, waarvan 250.000 stuks in een coincard.

Medaille Internationaal Numismatisch Congres Warschau 2022

Om de 6 jaar gaat een groot Internationaal Numismatisch Congres door waar numismaten van over de hele wereld verzamelen blazen. Naast gewone geïnteresseerden komen veel gerenommeerde namen uit de numismatische scene op zo'n congres bij elkaar: verzamelaars, auteurs,

verantwoordelijken van veilinghuizen, penningkabinetten en munthuizen, ... Nieuwe inzichten, bevindingen en studies worden gepresenteerd in een 100-tal lezingen. Na Taormina (Sicilië, 2016) is het decor voor 2022 de Universiteit van Warschau (Polen). Onder de 600 aanwezigen, zullen ook enkele van onze leden een voordracht presenteren over hun onderzoeksdomein, w.o. dr. prof. Johan van Heesch (Kon. Penningkabinet) en Patrick Pasmans (ONS). Gebruikelijk bij zo'n bijeenkomst is de lancering van een congresmedaille.

De medaille (70mm) wordt uitgevoerd in brons (M90) en zilver (925)

Voorzijde: centraal het logo van de XVI Internationale Conferentie, met bovenaan een detail van het *Royal Castle* van Warschau, onderaan een selectie van Poolse munten (vlnr): een Krakau-groot van Casimir III de Grote, een Glogau-groot van Sigismundus I de Oude, een gouden 100 zloty 1925, een gouden 10 dukaten van Sigismundus III Vasa uit Riga en de voor- en keerzijde van een *Princes Polonie* van Boleslaw Chrobry.

Keerzijde: 2 gestileerde handen houden een gouden 100 dukaten van Sigismundus III Vasa 1621. Legende, boven: XVI INTERNATIONAL NUMISMATIC CONGRESS, onderaan: POLAND 11-16.IX.2022.

Eindactiviteiten

zondag 11 september 2022

- 11.15u **Trekking van de jeugdombola** gratis lootje voor -18 jaar
munt + biljet + muntenset altijd-prijs!
- 11.20u **Bekendmaking winnaar muntenpuzzel** strookjes vóór 11u
zilveren 5 frank, Leopold II - België 1868
- 11.25u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- zilveren 10 euro, Nautica - Portugal 2003
- * zilveren dinar FAO, Habib Bourguiba - Tunesië 1970
- * zilveren 50 forint, Petöfi Sándor - Hongarije 1973
- * biljet 100 frank Ensor - België 1995-2001

- 11.30u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

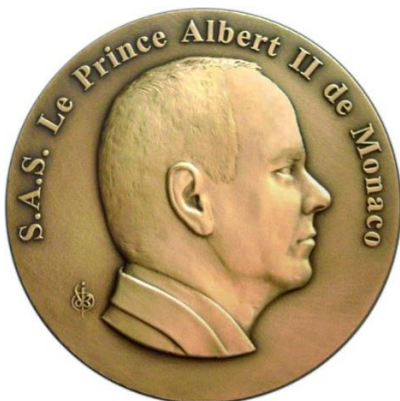

- * gouden 20 frank, Albert I - België 1914
- zilveren 5 frank, Leopold II - België 1870
- * zilveren 1000 escudos, Dom Manuel I - Portugal 1998
- zilveren 500 frank, Europalia Mexico - België 1993
- zilveren one crown 'Quo Fata Ferunt' - Bermuda 1964
- zilveren 10 markkaa, 10e EK Atletiek Helsinki - Finland 1971
- zilveren 50 lirot, Mother of Children - Israel 1979
- * biljet 5 dollars, Lincoln - US of A 2003

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2019

- 11.35u **Start van de clubveiling** tijdstip biednummer afhaken!

Muntenpuzzel: 10 meerkeuzevragen medaille prins Albert van Monaco

Ø 70 mm

- In welk jaar werd deze medaille geslagen?**
M - 2014   N - 2016   K - 2018
- In welk jaar werd prins Albert geboren?**
A - 1954   O - 1958   E - 1962
- Wat is de familienaam van de prins?**
N - Grimaldi   R - van Monaco   S - geen
- Hoe heette zijn moeder?**
R - Caroline van Monaco   S - Charlene Wittstock   T - Grace Kelly
- Hoe heet zijn echtgenote?**
U - Caroline van Monaco   E - Charlene Wittstock   O - Grace Kelly
- Hoeveel kinderen heeft hij met deze vrouw?**
K - Geen   C - 2   M - 4
- In welke discipline deed hij mee aan de Olympische Spelen?**
E - Zeilen   A - Bobslee   U - Karabijnschieten
- Wat betekent "MonacoPhil" op de kz?**
R - Een postzegelbeurs in Monte Carlo sinds 1998
S - Een museum van postzegels en munten in Monaco
T - Een club van postzegelverzamelaars in Monaco
- Wie is de graveur van deze medaille?**
K - Paul Huybrechts   L - Beni Debacker   P - Luc Luycx
- Welk bedrijf sloeg deze medaille?**
E - Van Ranst   O - Mauquoy   U - Fibru

1	2	3	4	5

6	7	8	9	10

Naam .....

Postnummer ..... woonplaats .....

Opdracht:

Breng de overeenkomstige letter bij het goede antwoord over in onderstaande tabel en bekom alzo het te zoeken woord.

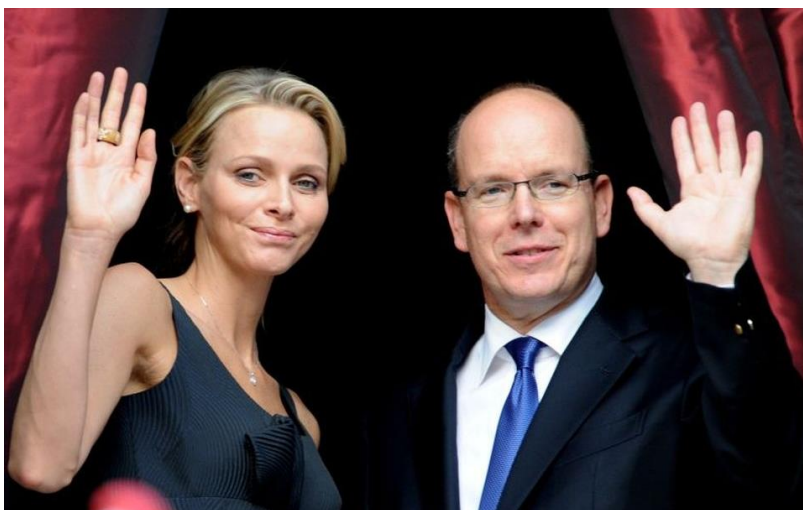
1	2	3	4	5
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6	7	8	9	10
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Schiftingsvraag: hoeveel strookjes met het goede antwoord zullen er op 11 sep, om 11u, in onze rode puzzelbox gedeponerd zijn?

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

strookjes

Om deel te nemen aan deze muntenpuzzel volstaat het deze strook tijdens de clubactiviteit van 11 september, duidelijk ingevuld, vóór 11u, te deponeren in de rode puzzelbox op onze bestuurstafel.

PS. Er zullen tevens invulstrookjes klaarliggen op de tafel. **Succes!!**

Gezocht: wisselgeld! Nieuwsblad/Tom De Leur & Thierry Goeman
Geen nieuwe stukken van 5 en 10 eurocent meer door kopertekort

Heb je thuis ook nog een spaarpot vol muntjes van 5 en 10 cent staan? Wissel ze dan zo snel mogelijk om, zo vraagt de Nationale Bank. De productie van die kleine munten ligt immers stil bij gebrek aan grondstoffen, koper vooral. Oorzaak is de oorlog in Oekraïne en de opgelegde sancties tegen Rusland.

Sinds 2018 is de productie van muntstukken voor ons land uitbesteed aan een externe partner, de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM). Maar daar ligt de productie van muntjes van 5 en 10 eurocent stil en dat wordt een probleem voor veel winkeliers die stilaan zonder wisselgeld zitten.

Net zoals zoveel andere sectoren in Europa, krijgt ook de munten- en medaillesector momenteel te maken met een grondstoffenprobleem dat aanzienlijke vertragingen veroorzaakt in de levering van de noodzakelijke productiematerialen. Gevolg is dat er momenteel een tekort is aan 5 en 10 eurocent muntstukken, zegt Francis Adyns van de FOD Financiën. De gele munten (Nordic Gold) van 10c zijn samengesteld uit 89% koper, 5% aluminium, 5% zink en 1% tin. Ook voor de 5c zorgt een tekort aan koper nu voor een productiebreuk. Met een schaarste aan deze muntstukken tot gevolg. Voor de andere munten stelt het probleem zich niet.

Nochtans zijn er nog nooit zoveel munten in circulatie geweest dan nu, namelijk 762 miljoen stuks van 5 cent en 469 miljoen stuks van 10 cent. Maar cashbetalingen nemen zienderogen af. Zelfs om een brood of krant te kopen, wordt meer en meer met de kaart

betaald. 'Vreemd genoeg gaat dat afnemende cashgebruik toch gepaard met een stijgende vraag naar munten. En bovenop de productieproblemen nu, worden te veel van die munten opgepot. Studies in het buitenland wijzen uit dat een huishouden gemiddeld voor 26 euro aan ongebruikte munten in huis heeft. We roepen iedereen dan ook op om ze te gebruiken of om ze te wisselen bij de bank', zegt Adyns nog.

Ditmaal krijgt de keerzijde van een biljet alle aandacht. Aan de linkerzijde staat een fragment uit een 16e eeuwse Vlaams tapijt. Het toont de ontmoeting van Vasco da Gama in Calcutta met de Samorijn van Calicut. Rechts een schip van het type *kraak* waarmee da Gama zijn expeditie naar het oosten ondernam.

Vasco da Gama werd ca. 1465 te Sinas in Portugal geboren als zoon van de gouverneur van Sinas en Silves. De familie onderhield nauwe banden met het hof van koning João II. Hij komt in 1492 in beeld toen de koning hem belastte met een aanval op de Franse koopvaardijochepen in de havens van Setubal en die van de Algarve, dit als vergelding voor het aanvallen van de Portugese koopvaardijochepen aan de westkust.

Hendrik de Zeevaarder (1394-1460), 3e zoon van koning João I, is bekend geworden als financier van de Portugese ontdekkingsreizen langs de Afrikaanse westkust op zoek naar de specerijlanden van het Verre Oosten. Het was Bartolomeu Diaz die in 1488 voor het eerst Kaap de Goede Hoop ronde en daarna de Afrikaanse oostkust verkende tot 850 km oostelijk van de Kaap.

Toen Christoffel Columbus (1451-1506) in 1493 voor het Spaanse hof ging werken - na zijn terugkeer van zijn reis over de Atlantische Oceaan met de bewering dat hij Indië zou hebben ontdekt via de westelijke zeeroute - was dat aanleiding voor de Portugezen om aan een nieuwe expeditie te denken.

Aan het Portugese hof was intussen een tweestrijd ontstaan of een reis rond de Kaap wel haalbaar en winstgevend was. Zo was de ene partij voor het uitbreiden van de handel in goud en slaven van de Afrikaanse westkust wat zeer winstgevend was, de andere partij wilde doorgaan met het uitbreiden van de Portugese maritieme macht.

Het was uiteindelijk koning Manuel I (1495-1521) die de beslissing nam en opdracht gaf voor een expeditie van Vasco da Gama naar Indië. Voor deze reis werden, onder het toezicht van Bartolomeu Diaz, 2 kraken gebouwd: het vlaggenschip de São Gabriel en haar zusterschip São Rafael. Op 8 juli 1497 vertrok de vloot met 4 schepen uit Lissabon.

Uit ervaringen opgedaan tijdens vorige reizen was gebleken dat na het passeren van Guinee aan de westkust van Afrika men te maken kreeg met een zware tegenwind van de Zuid-Oostpassaat. Eenmaal bij de Kaap gekomen heersten daar weer de westenwinden.

Voorzijde van het biljet met links het portret van Vasco da Gama

De Portugese navigatoren hadden hierover nagedacht en zo werd besloten om bij Sierra Leone de vloot een zuidwestelijke koers te laten varen naar open zee. De schepen passeerden zo bijna Zuid-Amerika met de kust net niet in zicht. Eenmaal bij de 30e zuidelijke breedtegraad te zijn aangekomen werden de westelijke winden opgepikt en koerste men richting Kaap

Na de oversteek van de Atlantische Oceaan met een voorspoedige westenwind gingen de schepen voor anker in de St-Helenabaai ten noorden van Kaapstad. Hier was voor het eerst contact met de lokale bevolking. Het rondenvan Kaap de Goede Hoop duurde ruim een week door de tegenwind en het slechte weer. Een storm vanuit het westen deed de schepen snel Kaap Recife passeren maar ze werden weer terug gedreven door de sterke Agulhasstroom. Rond Kerstmis passeerden ze land dat ze Natal doopten.

De vloot ging op 10 januari 1498 voor anker in de monding van de Inhamime rivier in Mozambique voor het inslaan van water en vers voedsel waar ze werden verwelkomd door de plaatselijke bevolking. Deze leek gewend te zijn aan de komst van grote zeilschepen, hieruit maakte da Gama op dat ze de Indische Oceaan hadden bereikt.

De schepen vervolgden hun reis noordwaarts langs de kust, op 25 januari ging men ten anker in de monding van de Zambezi rivier. Op 2 maart deden de schepen voor het eerst een echte haven aan: Ilha de Mozaçambique, waar ze veel handelsschepen uit Arabië en Indië zagen liggen die hier handel kwamen drijven. Via Kilwa kwam de vloot aan in Mombasa. Op 14 april arriveerde da Gama in de havenstad Malindi. Hier vond hij een loods die bereid was - en de kennis had - om de vloot over de Arabische Zee naar Indië te loodsen. Op 20 mei 1498 werd de kust van Indië bereikt op 10 km afstand van de havenstad Calicut. **R.H.**

Met toestemming overgenomen uit **MUNTkoerier** 7/8, 2019.

Op een broeihete dag op vakantie in Frankrijk, kwam ik dit verhaal tegen. Ik las het op de LinkedIn pagina van Régis Chaperonis en vond het de moeite om met jullie te delen. Het bewuste 100 Francs biljet kan je in onze septemberveiling terugvinden. De gegevens uit het verhaal zou je zo kunnen kopiëren naar ons Belgenlandje. Het is dus geen waar-gebeurd verhaal, hoewel het vandaag de dag actueler is dan ooit...

Mijn overgrootvader, Pierre Antoine Chaperon, geboren op 7 augustus 1884, was bakker in Lyon. In 1908 trouwde hij met mijn overgrootmoeder Marie Usseglio Brancard, een Italiaanse geboren in Susa, en zij baarde 2 prachtige kinderen in 1912 en 1915. Toen zijn eerste kind werd geboren, besloot Pierre Antoine een bedrag te sparen om door te geven aan zijn kinderen Marc Jean en René Pierre (mijn grootvader).

In 1912 kostte een hectoliter tarwe (80 kilo) 20 frank, rogge 19 frank, en hij verkocht zijn 1e kwaliteit brood van 1 kilo voor 40 centimes.

De echte prijs van brood, de prijs van arbeid

Met een snelheid van 25 broden die per dag worden verkocht, verdiende mijn overgrootvader 10 francs per werkdag voor zichzelf, zijn vrouw die de winkel runt en zijn twee kinderen. Dit is voor die tijd een zeer goed salaris, want een arbeider verdient 2 francs per dag, een smid in Parijs 5 francs en een slotenmaker 7 francs per dag. Een compleet pak voor een man kost tussen de 6 en 12 francs, een stadshoed 18 francs, een kubieke meter hout voor de oven 14 francs.

Pierre Antoine besluit 10 francs per maand te sparen. Voor 24 dagen per maand gewerkt, omdat de vijfdaagse werkweek pas in 1936 bestond, vertegenwoordigen deze 10 francs één werkdag. De zomervakantie in de Loire in Montbrison met zijn gezin kostte 20 francs, en Pierre Antoine slaagde erin om na 1 jaar 100 frank te sparen in 10 maanden. Deze 100 francs vertegenwoordigen een mooi bedrag en 250 kg brood, een werkpaard kost 150 frank, een cavaleriepaard 300 frank en een os 600 frank.

Om te sparen, heeft hij drie mogelijke oplossingen:

- in bankbiljetten: bijvoorbeeld 2 "roze en blauwe" biljetten van 50 frank
- in zilveren munten: bijvoorbeeld 20 stuks 5-frank "Ecu"-munten, d.w.z. 500 g zilver met een fijnheid van 900 duizendsten
- in gouden munten: bijvoorbeeld 5 "Napoleon" 20-frankmunten, d.w.z. in totaal 32,25g goud met een fijnheid van 900 duizendsten.

Gewend aan de munten die hij de hele dag hanteert, is Pierre Antoine gefascineerd door het gloednieuwe biljet van 100 frank van de Banque de France, ontworpen door Luc-Olivier Merson. Dit is het allereerste polychrome bankbiljet in omloop. Vergeleken met de oude monochrome zwarte, blauwe, paarse of tweekleurige blauwe en roze bankbiljetten, is dit een echte technologische revolutie in het drukken. Dus besluit hij een paar van zijn versleten en geoxideerde zilveren munten in te wisselen voor een gloednieuw biljet dat hij onder zijn stapel schone lakens legt.

Waarde van een biljet in tijden van inflatie

Tussen de twee oorlogen bleef het biljet van 100 frank "Merson" onder de lakens, maar verloor aan waarde toen de prijzen sterk stegen. Tussen 1914 en 1924 verloor de frank tot 80% van zijn waarde. De daling van de frank verscherpte scherp toen *Rechts* in Frankrijk in het voorjaar van 1924, met de steun van Angelsaksische banken, de monetaire crisis uitspeelde tegen de linkse regering van het *Cartel des gauches*. Het pond, dat in 1924 100 frank waard was, bereikte 243 frank in juli 1926, toen het kartel uiteenviel, waardoor Poincaré weer aan de macht kon

komen. De frank, die bijna negen tiende van zijn waarde had verloren ten opzichte van het pond, stabiliseerde zich in de herfst van 1926, maar de devaluatie werd uitgesteld tot juni 1928.

Om de inflatie in te halen, devalueert Raymond Poincaré de frank brutaal door de wet van 25 juni 1928, die de waarde in goud deelt door vijf: de frank is nu 65,5 mg goud waard op 900 duizendsten. De vorige waarde van de door Napoleon gecreëerde frank, bekend als de Germinalfrank, was bepaald door de Conventie in 1795 en vervolgens door de wet van 7 germinal an XI (=27 maart 1803). De Germinalfrank was gelijk aan 5g zilver met een fijnheid van 9/10, en ook aan 322,58 mg goud met een fijnheid van 9/10 (d.w.z. een goud/zilververhouding van 15,5). Dit is de reden waarom de 20 gouden frank munt $0,32258 \times 20 = 6,4516$ g woog vanaf de revolutie tot de devaluatie van 1928.

Zo werden in 1928 gouden en zilveren munten, waarvan de waarde van het edelmetaal 5 keer te hoog was geworden in vergelijking met de nominale waarde, gedemoniseerd en uit de circulatie gehaald (of opgepot). Maar de biljetten blijven geldig en Pierre Antoine legt zijn 100 "Merson"-frank onder zijn stapel lakens.

In 1933 verordende de Amerikaanse president in de VS het illegale bezit van goud voor Amerikaanse burgers en beval hen vóór 1 mei 1933 munten, baren en goudcertificaten terug te geven aan de Federal Reserve Bank, tegen de prijs van \$20,67/oz. 1933 is het jaar waarin de Grote Depressie een ernstig tekort aan goud veroorzaakte. De Emergency Banking Relief Act van 1933 werd aangenomen om "hulp te bieden voor nationale noodbankieren en andere doeleinden"... Weigering om goud terug te geven resulteerde in een boete van \$10.000 en 10 jaar gevangenisstraf. Er wordt aangenomen dat het tussen 1933 en 1936 was dat de goudreserves van de FED werden gevormd dankzij goud dat in beslag was genomen van individuen.

In 1933 zei Pierre Antoine tegen zichzelf dat hij er goed aan had gedaan zijn gouden munten van Napoleon weg te doen en ervoor te zorgen dat zijn biljet van 100 frank nog steeds onder zijn stapel lakens lag.

In oktober 1936 werd de frank verder gedevalueerd en werd besloten dat hij voortaan kon schommelen tussen 43 en 49 mg goud met gehalte 900 duizendsten. Toen, begin 1939, na een nieuwe devaluatie, werd de goudwaarde vastgesteld op 27,5 mg in 900 duizendsten. Met de oorlog zette de val zich voort en in februari 1940 was de frank slechts 23,34 mg goud waard tegen 900 duizendsten (of 21 mg fijn goud).

In 1944 werd mijn grootvader René Pierre vermoord. Mijn vader was toen 4 jaar. En Pierre Antoine gelooft dat dit kind nog te jong was om van hem te erven. Ondertussen heeft zijn oudste zoon Marc Jean zijn brood verdiend en mijn overgrootvader besluit dat al zijn 100 Francs naar deze weeskleinzoon gaan: mijn vader, Marc.

Bij de bevrijding is het een vrolijke monetaire wanorde in Frankrijk. Er zijn vooroorlogse bankbiljetten, bankbiljetten uitgegeven door de Franse staat, buitenlandse gouden en zilveren munten en bankbiljetten uitgegeven door de Amerikanen. De Amerikanen zijn inderdaad geland met gloednieuwe bankbiljetten in hun koffers ter vervanging van de Franse bankbiljetten die tijdens de bezetting zijn uitgegeven. Het idee van de Amerikanen is dat de Franse bankbiljetten worden ingewisseld voor de vlag-bankbiljetten. Deze uitwisseling van bankbiljetten moet het ook mogelijk maken om de bankbiljetten die in grote hoeveelheden door handelaren op de zwarte markt zijn verzameld, te elimineren. Deze monetaire projecten begeleiden het politieke project van de geallieerden, namelijk de oprichting van een militair bestuur van het bevrijde Frankrijk. Twee dagen na de landing op 6 juni, stuurt de Voorlopige Regering van de Franse Republiek een ernstige waarschuwing naar de twee betrokken regeringen en zegt dat "zij geen enkele juridische waarde toekent aan de vignetten die zonder haar advies in omloop zijn gebracht"

De geschiedenis van de Frank en zijn devaluaties

Op 4 juni 1945 werden alle bankbiljetten met een waarde groter dan of gelijk aan 50 frank uit de omloop genomen. Deze massale omwisseling tegen reservecoupons van 300 en 5.000 frank vond plaats in 12 dagen in heel Frankrijk. Toen de nieuwe biljetten van 100 frank "Jonge boer" werden gedrukt, pakte Pierre Antoine er een op en legde hem terug onder zijn stapel lakens. Na de oorlog trok de inflatie weer aan en de koopkracht van het biljet van 100 frank kelderde. In 1945 en 1949 vonden nog 2 devaluaties plaats.

In 1951 riep Pierre Antoine, die voelde dat zijn laatste uur zou komen, zijn kleinzoon Marc bij zich en gaf hem het biljet van 100 Frank, met het verzoek dit bedrag aan zijn nakomelingen te blijven overmaken. Mijn vader is dan 11 jaar oud en verbergt het mooie briefje onder zijn stapel lakens, denkend aan zijn grootvader die dat jaar stierf.

Toen hij in 1958 weer aan de macht kwam, kondigde generaal De Gaulle de oprichting aan van een "zwarte frank" die hij toevertrouwde aan zijn minister van Financiën, Antoine Pinay, en aan de econoom Jacques

Rueff. Op 27 december 1958 stelde een ordonnantie vast dat de "nieuwe frank" gelijk was aan 100 oude frank. Aangezien de oude frank destijds 1,8mg fijn goud waard was (33 keer minder dan de Poincaré-frank van 1928, 12 keer minder dan in 1940 en ...179 keer minder dan de oorspronkelijke frank!), is de nieuwe frank dus 180 mg fijn goud waard.

De oude munten en bankbiljetten blijven nog enige tijd geldig, maar het nummer dat erop staat is nu centen waard en geen frank meer. De kleinzoon van Pierre Antoine, mijn vader, ruilt daarom het oude 100 frank "Young Farmer"-biljet dat zijn grootvader hem heeft nagelaten, in voor een gloednieuwe nikkel "Semeuse" 1-frankmunt. Hij vindt dat het nieuwe stuk erg mooi en erg glanzend is. Hij legt het onder de lakens.

De waarde van de nieuwe frank is in 1969 nog wat gedevalueerd en gaat naar 160 mg goud. Dan wordt de verwijzing naar goud verlaten en zelfs verboden door de Kingston-overeenkomsten (1976). Tijdens de jaren 70-90 is er nog steeds inflatie en vinden er enkele bijkomende devaluaties plaats. In 2000 was de munt van 1 fr *Semeuse* nog wettig betaalmiddel.

17 devaluaties ... dan de euro!

Eindelijk, na 17 devaluaties van de frank in de 20e eeuw, komen we aan bij de grote revolutie van de overgang op de euro: munten en bankbiljetten worden op 1 januari 2002 in omloop gebracht. De Fransen hebben 6 maanden de tijd om hun frank in te wisselen, en dan nog 3 jaar voor munten en 10 jaar voor bankbiljetten bij de Banque de France.

In januari 2002 haalde mijn vader de munt van 1 frank "Semeuse" onder de lakens vandaan en wisselde die in voor euro's: 1 muntje van 10c en 1 muntje van 5c. Hij legt de 2 stukken terug onder de stapel lakens.

En dan, op 1 januari 2020, wordt mijn vader binnenkort 80, vindt de naderende verjaardagsdatum passend en vertelde me: 'Régis, meer dan een eeuw geleden zette uw overgrootvader Pierre Antoine 100 frank opzij. Destijds vertegenwoordigde het een aanzienlijk bedrag en 10 maanden spaargeld. Al zijn nakomelingen hielden dit bedrag zorgvuldig bij en het werd van generatie op generatie doorgegeven, in de vorm van bankbiljetten en munten, tijdens 2 wereldoorlogen en verschillende valutawisselingen. Vandaag geef ik u plechtig het equivalent van de eerste 100 frank: 15 eurocent. Het is aan jou om ze te houden en door te geven aan je oudste zoon, om de familietraditie in stand te houden.

Maar papa, wat wil je dat ik doe met 15 cent? Het betaalt niet eens een kwart stokbrood! Daarmee heb ik amper 40 gram brood!

"De enige valuta is goud, en niets anders. J.P. MORGAN, 1912.

1

3

7

13

nr	land	munt		kwal	mat	inzet
1	Rome	2 bronsmunten, Keizer Nero (mindere kwaliteit)		div	AE	1.00
2		3 bronsmunten, Augustus - Claudius - Constantinus		div	AE	3.00
3	Byzantium	Arabo-Byzantijnse bronsmunt		F/ZF	AE	10.00
4	Brabant	Philips de Goede	mijt - Leuven (W.496 - R) (1466-1467)	F/ZF	Bil	50.00
5		Philips II	gigot - Antwerpen 1597	F	Cu	5.00
6		Philips IV	oord - Brussel 1648	F/ZF	Cu	10.00
7		Maria-Theresia	1/2 kroon - Brussel 1769	F	Ag	20.00
8	Vlaanderen	Jozef II	Raad van Vlaanderen - Gent 1790	Pr	Cu	10.00
9	Luik	Ernest de Bavière	liard ZD	F	Cu	1.00
10	Namen	Philippe V	double liard 1709	F	Cu	1.00
11	België	Leopold I	1 centime 1844	ZF	Cu	10.00
12		Leopold I	2 centimes 1846	F	Cu	1.00
13		Leopold I	5 francs gelauwerd 1849	ZF	Ag	25.00
14		Leopold I	10 centimes 1862	ZF	CuNi	1.00
15		Leopold I	2 centimes 1865	F	Cu	2.00
16		Leopold II	5 francs 1873	ZF	Ag	15.00
17		Leopold II	2 francs 1880 FR	F	Ag	1.00
18		Leopold II	2 frank 1887 VL	F	Ag	1.00
19		Albert I	20 frank - pos A. 1934 VL	Pr	Ag	5.00
20		Boudewijn I	100 frank 1951 VL	ZF	Ag	6.00
21		Boudewijn I	20 centimes 1962 FR	Pr	AE	1.00
22	Curaçao	Wilhelmina	1 gulden 1944	Pr	Ag	8.00
23	Duitsland	Duitse Rijk	500 mark 1923A	Pr	Al	1.00
24		BRD	2x 2 mark: 1951 D + 1951 J	Pr	CuNi	18.00
25		BRD	10 mark Olympische Spelen 1972 J	Pr	Ag	7.00
26	Frankrijk	Napoleon III	50 centimes 1854 A	F	Ag	1.00
27	Italië	Napoleon	1 soldo 1813	ZF	Cu	10.00
28		Sardinië	5 centesimi 1826	F/ZF	Cu	5.00
29		Victor Emanuel II	50 centesimi 1860	F	Ag	5.00
30		Victor Emanuel III	25 centesimi 1903	Pr	Ni	20.00
31	Oostenrijk	Republiek	10 euro 2018	FDC	Cu	10.50
32	Polen	Republiek	5 groszy 1923	ZF	AE	1.00
33	Portug. Indië	Luiz I	1/4 rupia 1881	F/ZF	Ag	15.00

25

30

31

33

35

36

40

41

42

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
34	Zuid-Afrika	Republiek 5 rand	2004	ZF+	bi-met 1.00
35	penningen	Brussel Stadsbestuur, door JC Chaplain	1892	ZF	Ag 20.00
36		België Gemeentepenning Bonheiden		FDC	- 1.00
37		Canada Millenium penning	1999	Pr	Fe 1.00
38		Duitsland Volkenroda Schnaps penning		Pr	Al 1.00
39		Charles de Gaulle		Pr	AE 1.00
40		religieuze penning O.L.V. van Orval		ZF	- 1.00
41	loten	40 stuks St.-Christoffel penningen		div	div 5.00
42		50 stuks religieuze penningen		div	div 5.00
43	Rwanda	8 munten		div	div 1.00
44	Oostenrijk	5 Euro Voetbal Wien-Salzburg-Genf-Zürich	2008	FDC	Ag 5.50
45	Oostenrijk	5 Euro Voetbal Bern-Basel-Innsbruck-Klagenfurt	2008	FDC	Ag 5.50
46	Gr.-Brittann.	album met 160 munten		div	div 4.00
47	set	België FDC-sets 1975+78+79+81		FDC	div 5.00
48	set	Nederland FDC-set euromunten	2014	FDC	div 5.00

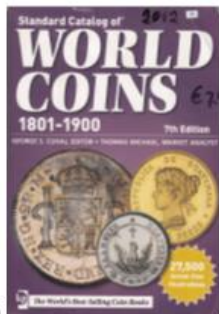
nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
49	sets	Malta FDC-set euromunten	2016	FDC	div 5.00
50		Nederland FDC-set 1977		FDC	div 1.00
51		Nederland FDC-set 1978		FDC	div 1.00
52		Nederland FDC-set 1980		FDC	div 1.00
53		Nederland FDC-set 1988		FDC	div 1.00
54		20 penningen Shell 'verovering van de hemel', in mapje		FDC	div 3.00
55		15 penningen BP 'Belgische Sport Cracks', in kader		FDC	div 5.00
56		Laos: 3 munten	1980	FDC	div 1.00
57		Lithouwen: 9 munten	1998-2002	FDC	div 1.00
58		Zambia: 4 munten	2012	FDC	div 1.00
59	divers	muntenweegschaaltje tot 200 gr./0.01		-	- 8.00
60	boek	Standard Catalog of World Coins, editie 2012		-	papier 2.00
61	biljetten	België 5 francs	20-04-1938	ZF	papier 1.00
62		België 100 francs	20-07-1946	F	papier 1.00
63	biljetten	België 3x 20 francs opeenvolgende nrs.	1956	Pr	papier 1.00

55

59

60

62

nr	item	beschrijving			kw	mat	inzet
64	biljetten	Belgisch-Congo	100 francs	01-08-1956	ZG	papier	1.00
65		Belgisch-Congo	10 francs	01-08-1958	F	papier	1.00
66		Duitsland	20 mark	20-02-1918	F	papier	1.00
67		Frankrijk	100 francs Luc-Olivier Merson	22-09-1938	Pr	papier	1.00
68		Maleisië	100 dollar Japanse bezetting	ZD	Pr	papier	1.00
69		Mexico	1 peso	22-07-1970	FDC	papier	1.00
70		West-Afrika	Senegal 1.000 francs	ZD	F/ZF	papier	1.00
71		West-Afrika	Mali 2.500 francs	ZD	ZF	papier	1.00
72		West-Afrika	Senegal 5.000 francs	ZD	ZF	papier	1.00
73		Zaire	100 zaires	30-06-1983	ZF+	papier	1.00
74		Zwitserland	100 franken Sint-Martinus	ZD	ZF	papier	10.00
75	biljetten	wereld	5 moderne biljetten		div	papier	1.00

67

74

div = divers
Ag = zilver

F = fraai
AE = brons-koper

ZF = zeer fraai
Fe = ijzer

Pr = prachtig
Cu = koper

FDC = fleur de coin

UNC = uncirculated
Ni = nikkel
Al = aluminium
Sn = tin

Cash geld is onweerstaanbaar: nooit waren er meer biljetten in omloop

Nooit eerder waren er meer mogelijkheden om elektronisch betalen, maar de Belg blijft verknocht aan contant geld. Gemiddeld is er voor iedere burger 4.200 euro aan bankbiljetten in omloop, een absoluut record. Waarin schuilt de aantrekkingskracht van cash?

De kleedkamers in het publieke zwembad, de lokale nachtwinkel of een chirolokaal waar een spaghettislag plaatsvindt. Aan het begin van de eeuw voorspelden experts dat contant geld enkel nog in kleinschalige en specifieke contexten gebruikt zou worden, maar niets is minder waar. Nieuwe cijfers van de Nationale Bank van België (NBB) tonen aan dat er in België meer cash in omloop is dan ooit tevoren.

Eind vorig jaar ging het om een bedrag van 48,8 miljard euro, bijna een verdubbeling tegenover dezelfde periode tien jaar geleden. Voor iedere Belg is zo gemiddeld 4.200 euro aan munten of bankbiljetten in omloop. Dat bedrag trekt vooral de aandacht omdat de bankwereld de afgelopen jaren in hoog tempo digitaliseerde: sinds 2011 verdween zo de helft van de bankautomaten uit het straatbeeld. De Europese Centrale Bank liet verder weten dat het contant geld niet noodzakelijk opnieuw in de economie gepompt wordt. Zo'n 80 procent van het totale bedrag, ongeveer 39 miljard euro, zou opgepot zijn.

De vraag blijft waarom mensen er überhaupt voor kiezen om hun geld onder een matras of in een eigen kluis te bewaren. Het bedrag is op die manier weerloos tegen inflatie en kan niet zomaar uitgegeven worden, maar hoogleraar fiscaal recht Michel Maus (VUB) begrijpt waarom er zoveel cash in omloop is. Landen buiten de eurozone gebruiken het vaak als alternatief voor hun eigen, instabieler munt. In België is cash dan weer een belangrijke factor in het criminele milieu, en wordt het vaak gebruikt in de florerende zwarte economie.

De Duitse econoom Friedrich Schneider berekende dat de zwarte markt in 2021 zelfs 16,1 procent van het Belgische bruto binnenlands product bedroeg. Hoewel jonge mensen vaak stellen dat ze geen contant geld bezitten, mag hun rol binnen het zwarte circuit volgens Maus niet onderschat worden. “Recente enquêtes toonden aan dat wie jonger is dan 34 gemiddeld toleranter staat tegenover belastingontduiking dan personen die ouder zijn dan 55.” Hoewel jongeren het meest digitaal geletterd zijn, deinzen ze er in specifieke situaties dus niet voor terug om alsnog contant geld te gebruiken.

De grote hoeveelheden cash worden verder aangevuld door digitaal ongeletterden en door mensen die bang zijn voor nieuwe crisissen. Na de bankencrisis van 2008 kreeg het vertrouwen in de financiële wereld een deuk, waarna een deel van de bevolking besloot om haar klassieke rekeningen af te sluiten. Volgens geldexpert Pascal Paepen zijn zij nooit teruggekeerd naar de banken en spelen soortgelijke sentimenten vandaag opnieuw op. “Een overheid die veel schulden heeft en hoge belastingen heft, roept sowieso wantrouwen op. Daarnaast zorgden de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne voor meer economische instabiliteit”, vertelt hij. De angst dat de overheid banken kan dwingen om bepaalde fondsen te bevriezen, sterkt mensen zo in de overtuiging dat ze het heft beter in eigen handen houden.

Privacy

Een belangrijke factor in het debat rond contant geld is privacy. Terwijl verschillende financiële experts geloven dat een volledig gedigitaliseerde economie de strijd tegen fraude en andere vormen van criminaliteit kan vergemakkelijken, wijzen sceptici erop dat die traceerbaarheid ook misbruikt kan worden. Banken voerden eerder al experimenten uit waarbij ze betaalgegevens van klanten gebruikten voor gepersonaliseerde advertenties, en dankzij een recente wetswijziging kreeg de fiscus toelating om de saldi op alle bank- en betaalrekeningen te zien.

Paepen begrijpt dat daar bezorgdheid over heerst, omdat de overheid zich tijdens de pandemie sowieso 'meer autoritair' gedroeg. De vrees om gevolgd te worden en bestraft te worden voor bepaalde keuzes, neemt daardoor toe. 'MR-voorzitter George-Louis Bouchez legde onlangs het voorstel voor een basisinkomen op tafel, maar dat zou dan slechts voor zaken als gezond voedsel gebruikt mogen worden. Mensen willen die totale controle van de consumptie niet', zegt Paepen.

Maus en Paepen zouden contant geld liefst afschaffen. Het systeem om telkens weer bankbiljetten te drukken, te vervoeren en uiteindelijk weer te vernietigen kost jaarlijks immers tientallen miljoenen euro's. Alleen is de kans klein dat ze snel hun zin zullen krijgen. De Europese Centrale Bank liet onlangs weten dat ze er minstens tot 2030 voor zal zorgen dat contant geld 'ruim beschikbaar en geaccepteerd blijft als betaal- en oppotmiddel'. Maus meldt dat contant geld dan ook een van de enige middelen is die Europese Centrale Bank voorhanden heeft om het monetair systeem te ondersteunen. 'Al mag dat geen excuus zijn voor de lidstaten om de fraude met cash te bestrijden, want de huidige cijfers geven aan dat er een handhavingsprobleem is', zegt hij.

In de komende maanden is een tijdelijke terugval van het aantal betalingen met cash wel mogelijk. Vanaf 1 juli trad namelijk een nieuw financieel plan in werking, waardoor alle bedrijven verplicht worden om elektronische betaalmiddelen te aanvaarden. Als de laatste 20 procent van de ondernemers gedwongen wordt om alsnog bankkaarten of betaalapps te omarmen, is dat mogelijk een stap in de richting van een wereld waarin de zoektocht naar een passend muntstuk voor een winkelkar overbodig wordt.

De Morgen / Paul Notelteirs

A special display of the Iron Age coins of the Iceni of northern East Anglia is open for public viewing at the Ashmolean Museum, Oxford, from February to November this year. Titled “From the Gallic Wars to the Boadicean Revolt: The Coins of the Iceni. The coins are displayed in the Money Gallery at the Ashmolean Museum” says lead curator Dr Courtney Nimura, FSA. “We are delighted that the Ashmolean Museum is mounting a special display of Icenian coins,” says Elizabeth Cottam.

Gold stater (16.4mm) from c. 55–15 BC. Obverse: brooches or fibulae are depicted alongside an abstracted head, on the reverse the image of a wolf.

Silver unit (14.3mm) c. 30 BC. The head on the obverse has locks of hair and ornate bands across the forehead. When the coin is turned, the front lock of hair becomes a second eye, revealing a hidden face. On the reverse, a prancing horse is shown with ‘sun’ motifs.

Silver unit (13.1mm) c. AD 25. The obverse portrays a torc and ring above a boar, and the letters ALI below. On the reverse we see another prancing horse with the letters SCA. We do not always know what these

letters mean. They could have been names of traders, moneyers, places, or specific communities

Deze maand ...

... op onze leestafel !

DE MUNTMEESTER september 2022

- Vrouwen aan het werk in 15e-18e eeuwse ateliers
- Zilveren kopek van Tsaar Ivan de Verschrikkelijke
- Fort St-Filips te Antwerpen, een douanetolkantoor
- Samenzweerders verraden door een munt?
- Uitreiking erепенningen van Diestse Studiekring
- Ledenveiling met 75 loten

FLASH MEDAILLES september 2022

- De slang in de numismatiek
- Een koningskroon boven het wapen van Schilde
- Penningen ter herdenking van 'De Groene Hond'
- Merkwaardige medailles van Tramaux en Mauquoy
- Nicasius of Nicaise De Keyser
- Olympische medailles Tokyo 2020 (2021)

MUNT+KOERIER juli-augustus 2022

- 35 jaar Erasmus
- Wat Erasmus+ ons te bieden heeft ...
- Onbekende messing afslag Loeki Gulden 2001
- Historische collectie noodbiljetten onder de hamer
- Werk Godefroid Devreese te zien bij Karel de Geus
- FIDEM-catalogus 2020/2022 Tokyo Japan

MÜNZENREVUE Juli / August 2022

- Ein Blick auf Brandenburgs goldene Prünkmünzen
- Die grossen Kriminalfälle, Nancys Silberdollar
- Die Welt der Münzen: Niger
- Eine 'goldene Rheinreise', Goldgulden und Dukaten
- Zu Besuch in der Königlichen Münze Berlin
- Die Goldreserven der Deutschen Reichsbank

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden gedurende 1 maand. Clubtijdschriften van andere verenigingen kunnen enkel ingeleken worden, niet ontleend! Vraag info aan Frank, onze bibliothecaris.

Volledige boekenlijst op numismatica-herentals.be/bibliotheek.

MAUQUOY®

since 1875

SPECIALIST in

MEDAILLES - ERETEKENS - PENNINGEN

Wenst U meer te weten over de aangeboden mogelijkheden,
bezoek onze website of contacteer ons vrijblijvend.

www.mauquoy.com

medal@mauquoy.com

014/50.79.10

Jean ELSEN & ses Fils s.a.

9 & 10 September 2022

Auction 152

Beste verzamelaars,
Het verheugt ons u onze 152ste veiling aan te kondigen van 9 en 10 september 2022. We zijn bijzonder vereerd om u de verzameling van wijlen **Ferdy Willems** te kunnen aanbieden. Geboeid door de antieke geschiedenis en cultuur heeft hij een indrukwekkende verzameling opgebouwd met Keltische, Griekse, Romeinse en middeleeuwse munten, alsook munten van het Latijns Oosten. **Jean Elsen**

Filatis 2

Postzegelhandel De Beul

Alles voor verzamelaars van postzegels, postkaarten, bankbiljetten, munten en euromunten.

www.FILATIS2.com

gespecialiseerde website voor euromunten

Sint-Katelijnevest 38
2000 Antwerpen - België

T: +32 (3) 226 40 68
E: debeul@evonet.be

za 3	EGMP Dendermonde- 'tKlokske, Pijndersln 88, Denderm. Diestse Studiekring - CC Begijnhof, zaal Elckerlyc, Diest Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent NK Hasselt - C.C. vergaderzaal 1 - Kunstlaan 5, Hasselt EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16.30u 14.30-18u 13-15.30u 13-16.30u 8.30-12u
zo 4	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaand- Kartouchke, Ingelmunsterstr, Izegem Edelweissje - St-Katarina - N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt Internationale Muntbeurs VV Tilburg De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot	9-12.30u 8-12u 8.30-12u 9-15u
di 6	AEN Brussel-Bowlmaster, rue Aug. V. Zande 45, Brussel	van 18u
vr 9	Fleur de Coin - Veiling 68 (tot 19 sep) Wierookstr 35, Deinze-Meigem 09-2333138 Heritage Auctions Europe-veiling ha-europe.com	
za 10	EGMP Antverpia - Hertenhof, Fr. V. Dijkstr. 46, Deurne MEDEC - De Cluyse - Kerkhofblommenstr. 1, Merksem Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Jean Elsen & ses Fils - Veiling 152 Tervurenlaan 65, Brussel advertising@elsen.be AEN Nijvel - XXVIII Muntbeurs Collège St-Gertrude - Faubourg de Mons 1, Nijvel 22e Muntmanifestatie Houten Meidoornkade 24, Houten (NL)	13-16.30u 12.30-16u 13-15.30u 8.30-12u 8-15u 9.30-16u
zo 11	EGMP Herentals St-Antonius, Kapucijnenstr 7, Herentals CN Vielsalm - Salle Q dl GareRue de la Station, Vielsalm Wase Rclub - Puyenbeke - Watermolenstr 104, St-Niklaas NK St-Truiden - Nationale Ruilbeurs Oud Atheneum - Zoutstraat 6, St-Truiden	8-12u 9-12u 9-12u 7-15u
ma 12	EGMP Brugge - CM Kon. Astridln 2, St-Michiels-Brugge	van 19u
di 13	NK Zeeland - Hof Mondriaan, Vrijlandstr 28, Middelburg	18.30-21u
wo	NK Brabant - Bar le Duc, Korenbrugstr, 's-Hertogenbosch	20-21.45u

14		
za 17	EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EGMP Brugge - 29e Grote Ruilbeurs KTA De Zwaan - Rijselstraat 3, St-Michiels-Brugge	8.30-12u 13-15.30u van 9u
zo 18	EGMP ZW-Vlaand - CC Het Spoor - Eilandstr Harelbeke AEN Luik - Collège St-Servais, 104 Rue St-Gilles, Luik Go Collections - Alpha - Rue Jos. Wauters 156, Charleroi	13-16u 8.30-12u 8-12u
di 20	NK Limburg - Le Theatre Hotel, Vrijthof 50, Maastricht	Van 19.30u
za 24	Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Achter Olmen-TI St-Jansberg- Weerterstwg 135, Maaseik EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Munten- & biljettenveiling The Coinhouse-Auctions info@thecoinhouse-auctions.eu 0468-327635	13-15.30u 13-16u 8.30-11u
zo 25	EGMP Aalst - SC Immerzeel, Rerum Novarumstr 4, Aalst EGMP Tienen - 't Hoekske, Oude Leuvensestr 93, Tienen AEN La Louvière - Coq Wallon - Place Mansart 7, La-L. Wase Rclub - Puyenbeke - Watermolenstr 104, St-Niklaas	9-12u 9-12u 8.30-12u 9-12u

VAN
 ECCEL
 POEL

VAN ECCELPOEL - food & drinks with a (hi)story

VERSMARKT - WIJN - BIER - STERKE DRANKEN

*Vrije toegang in onze wijnkelder:
 Dagelijks meer dan 50 wijnen te proeven!*

za 3 sep **Diestse Studiekring Numismatiek** 14.30u
met 2 lezingen & ledenveiling

Romeinse nummi subferrati - V. Cauter & Tielemans
Pandemieën in de Oudheid - Arjan Senden

Cult. Centr. Elckerlyczaal - Begijnhof Diest
www.muntmeester.be

zo 4 sep **Internationale Muntenbeurs Tilburg** 9-15u
Hotel De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot
muntenbeurs-tilburg.nl +31 6 51800052 muntenbeurs@gmail.com

Fleur de Coin

Numismatiek

9-19 sep **Veiling Fleur de Coin** info@fleurdecoin.be
Wierookstraat 35, 9800 Deinze-Meigem 09-2333138 fleurdecoin.be

9-10 sep **Veiling Heritage Auctions Europe** ha-europe.com

Jean ELSÉN & ses Fils s.a.

NUMISMATISTS

za 10 sep **Veiling nr. 152** www.elsen.eu
Tervurenlaan 65, 1040 Brussel info@elsen.eu 02-7346356

za 10 sep **AEN Nijvel - XXVIII Muntenbeurs** 8-15u
Collège St-Gertrude - Faubourg de Mons 1, Nijvel
0479-775493 richard.boon@skynet.be

za 10 sep **22e Muntmanifestatie Expo Houten** 9.30-16u
Meidoornkade 24, Houten-NL www.wbevenementen.eu

za 17 sep **EGMP Brugge - 29e Grote Ruildag** 9-14u
KTA Internaat De Zwaan - Rijsselstraat 3, St-Michiels-Brugge
Kris Vannieuwenhuysse 0473-622813 numismaticabrugge@gmail.com

HJR Fine Arts

spri

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28

1030 Bruxelles

☎ +33 659 604 736

✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité

1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière

13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

28 avenue Jean Moulin

83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

